

Provoz DOS verzí programů VIS pod Windows Vista

Pozor! Firma VIS nemůže zaručit spolehlivý provoz všech funkcí starých programů v DOSu v prostředí operačního systému Windows Vista a proto servisní středisko pro takové řešení neposkytuje podporu. Doporučujeme přechod na aktuální verze programů určené pro prostředí Windows Vista. V případě zájmu Vám rádi vypracujeme cenovou nabídku.

DOS verze programů VIS mohou pracovat i pod Windows. Provoz v nejpoužívanějších verzích Windows - Windows 95 a 98 - je popsán v příručce pro systém ProVIS. V tomto textu jsou popsány odchylky pro Windows Vista.

Pozor! DOS programy VIS vůbec nepracují ve Windows Vista 64bit.

Pozor! Ve Windows Vista nemohou DOS programy VIS používat terminály a další speciální technická zařízení.

Provoz programů VIS ve Windows zahrnuje tyto záležitosti:

1. instalace programu
2. vytvoření spouštění programu
3. konfigurace Windows pro potřeby programu

Poznámka pro uživatele Windows XP: Provoz DOS programů VIS ve Windows Vista je dost podobný provozu ve Windows XP. Nastavování se dělá podobným způsobem, je pouze třeba počítat s tím, že Windows Vista mnohem více chrání svoje konfigurační soubory (více viz dále).

Windows Vista

Windows Vista momentálně představují nejnovější verzi systému Windows. Měly by nahradit všechny dřívější verze. Je ale třeba si uvědomit, že Windows Vista přináší dost velké nároky na vybavení počítače, proto není doporučeno je instalovat na starší počítače. Dále jde o novou verzi Windows, která má zatím stále svoje nevyřazené chyby. Proto je doporučeno s použitím Windows Vista zatím počkat.

Instalace programu

Instalace programu VIS ve Windows Vista se provádí standardním způsobem popsáním v příručce pro systém ProVIS. Nejjednodušší metoda je použít tlačítko Start, zvolit volbu Spustit a zadat A:\INSTAL.

Vytvoření spouštění programu

Vytvoření spouštění programu VIS ve Windows Vista se provádí standardním způsobem popsáním v příručce pro systém ProVIS. Rozdíl je v tom, že zde nepomůže instalační program svým vytvořením spouštěcí ikony. Instalační program tuto možnost buď nenabídne

vůbec, nebo pokud ji nabídne, tak je lepší ji nepoužít, protože vytvořená ikona stejně nebude funkční.

Je tedy nutné vytvořit ikonu ručně. Nejjednodušší metoda je na ploše Windows stisknout pravé tlačítko myši, vybrat volbu Nový objekt/Zástupce a ve formuláři zadat příkazový řádek zástupce pomocí tlačítka Procházet (vybrat soubor xxx.BAT, kde xxx je název programu).

Druhá možnost spočívá ve zkopírování souboru PIF z adresáře programu na plochu Windows. Na ploše je pak nutné ve vlastnostech ikony upravit Příkazový řádek a Pracovní složku na kartě Program. Do těchto dvou údajů je nutné doplnit adresář programu.

Při vytváření spouštění je třeba si uvědomit, že Windows Vista nepodporují soubor AUTOEXEC.BAT, takže nefunguje doplnění cesty k programu do příkazu PATH v AUTOEXEC.BAT. Je nutné vytvářet ikony s plnou cestou k programu.

Konfigurace Windows pro potřeby programu

I pro Windows Vista platí požadavky DOS programů VIS na konfiguraci počítače:

- počet otevřených souborů minimálně 70
- volná konvenční paměť před spuštěním programu minimálně 600KB

Windows Vista nepoužívají pro konfiguraci soubory CONFIG.SYS a AUTOEXEC.BAT. Konfigurace se proto dělá jiným způsobem. Při instalaci sice instalační program nabídne úpravu těchto souborů, ale tu je vhodné odmítnout (pokud se nechá provést, tak nemá žádný význam).

Konfigurace ve Windows Vista se provádí pomocí souborů CONFIG.NT a AUTOEXEC.NT. Tyto soubory jsou vždy spojené s určitou ikonou, pro každou ikonu je možné nastavit jiné tyto soubory. Standardní soubory CONFIG.NT a AUTOEXEC.NT jsou umístěny v adresáři Windows v podadresáři SYSTEM32. Tyto standardní soubory ale Windows Vista brání před úpravou, proto je lepší vytvořit si vlastní a tyto zadat ve vlastnostech ikony, pak se při spuštění této ikony použijí pro konfiguraci zadané soubory. Ikona musí být vytvořena z EXE souboru, nastavení je na kartě Program, volba Upřesnit.

Soubory CONFIG.NT a AUTOEXEC.NT se provádějí až v okamžiku spuštění dané ikony. Proto při jejich úpravě není nutné provádět restart počítače.

Obsah souborů CONFIG.NT a AUTOEXEC.NT vzdáleně připomíná CONFIG.SYS a AUTOEXEC.BAT, ale opravdu jen vzdáleně. Používají se tam dost jiné příkazy.

Pro programy VIS je nutné upravit soubor CONFIG.NT:

- přidat nebo upravit příkaz FILES (jako ve standardních Windows 95/ 98)
- přidat příkaz EMM=RAM, kterým se zapne horní paměť

Příklad doporučeného obsahu CONFIG.NT (při vynechání komentářových řádků):

```
dos=high,umb  
device=%SystemRoot%\system32\himem.sys
```

```
files=70  
emm=ram
```

Pokud je i po uvedené úpravě CONFIG.NT málo konvenční paměti, pak je možné ještě projít AUTOEXEC.NT a zkusit deaktivovat (označit slovem REM) příkazy MSCDEXNT, REDIR a DOSX. To má smysl jen v případě, že některý z těchto programů zabírá místo v konvenční paměti (zjistí se výpisem obsahu paměti). Některé programy ale přítomnost DOSX vyžadují - je nutné to vyzkoušet.

Příklad doporučeného obsahu pro AUTOEXEC.NT (při vynechání komentářových řádků):

```
lh %SystemRoot%\system32\mscdexnt.exe  
lh %SystemRoot%\system32\redir  
lh %SystemRoot%\system32\dosx
```

V AUTOEXEC.NT je možné nastavit také PATH (cestu k programům). Musí se to ale udělat opatrně. PATH se totiž standardně nastavuje ve vlastnostech počítače (Tento počítač, Vlastnosti, Upřesnit, Proměnné prostředí). Pokud se v AUTOEXEC.NT uvede nějaký PATH, pak přepíše ten z vlastností počítače. Je tedy doporučeno PATH nastavit takto: PATH %PATH%;C:\SKLAD

Pro větší dostupnou paměť je vhodné zkusit povolit pro program expandovanou paměť. To se provede ve vlastnostech ikony na záložce Paměť - zapnout Automaticky. Pokud je ikona vytvořena jako zástupce k BAT souboru, pak tam záložka Paměť není a je nutné to nastavit pro všechny BAT soubory najednou ve vlastnostech souboru _DEFAULT.PIF v adresáři Windows. Někdy ale povolení expandované paměti zmenší dostupnou konvenční paměť - pak je třeba expandovanou paměť zase zakázat.

Česká diakritika

U Windows Vista není možné regulérně úplně odstranit systémovou češtinu Windows. Dá se pouze vypnout systémová česká klávesnice příkazem KB16 US. Pak funguje normální česká klávesnice VIS, pouze se na začátku nezapne automaticky ScrollLock a musí se zapnout ručně. Opětovné zapnutí české klávesnice se provede příkazem KB16 CZ,852. Vypnutí klávesnice je lokální pro dané okno.

Pokud je spuštěný samotný příkazový řádek, pak se čeština ovládá jako pro normální Windowsové programy pomocí ikony klávesnice na systémovém panelu Windows. Jakmile se pustí nějaká DOSová aplikace, začne fungovat nastavení podle příkazu KB16.

Další možnost pro vypnutí české systémové klávesnice je smazání (raději přejmenování) souboru KB16.COM (v adresáři C:\WINDOWS\SYSTEM32). Tím se česká systémová klávesnice zcela odstraní pro všechny DOSové programy. Zároveň se uvolní trochu konvenční paměti.

Ve Windows Vista česká klávesnice znamená desetinnou čárku na numerické klávesnici pro DOS i Windows programy. Pro DOS programy se to dá řešit vypnutím nebo zrušením KB16.COM (viz výše), nebo pro DOS i Windows programy slouží doplněk, který je ke stažení na <http://www.visplzen.cz>.

Systémové české fonty pro zobrazování vypnout nejde, fungují ale bez problémů. Proto je vhodné vypnout fonty v nastavení diakritiky v programu VIS.

Ve Windows Vista je doporučeno nepoužívat kódování Kamenický. Pokud je potřebné jej použít, je nutné program spouštět na celou obrazovku a je nutné zakázat systémovou češtinu.

Zobrazení na monitoru

Při spuštění programu se ve Windows Vista na monitoru nastaví režim s 50 řádky. Programy VIS jsou vytvořené pro režim s 25 řádky. Při zobrazení v okně vše sice bude fungovat, ale umístění oken na obrazovce může být někdy divné. Také jsou v tomto režimu dost malá písmena. Při zobrazení na celou obrazovku jsou pak znaky chybně zobrazené (jsou jakoby rozpuštěné a nečitelné).

Nastavení režimu s 25 řádky se provede několika možnými způsoby:

- při spuštění programu v okně nastavením vlastností ikony
- úpravou spouštěcího souboru BAT - na začátek souboru vložit příkaz `MODE CON: LINES=25`

Další poznámky

- pro spuštění programu je vždy výhodnější vytvořit ikonu, než spouštět programy z příkazového řádku - ušetří se tím totiž část paměti, kterou zabere příkazový řádek
- při vytváření ikon je třeba si uvědomit, že je rozdíl mezi ikonou na příkazový řádek (vytvořenou jako kopie volby Příkazový řádek z menu Start), ikonou na program (EXE soubor) a ikonou na dávkový soubor BAT - každý typ ikon má jiná nastavení
- pozor na Windows Vista v roli serveru v počítačové síti - při ukončování Windows Vista se nehlídá, zda má některá stanice otevřený soubor, Windows se ukončí a spojení se přeruší, může tak dojít ke ztrátě dat; je nutné vždy zkontrolovat síťové relace (pravé tlačítko myši na Tento počítač, volba Spravovat, Systémové nástroje/Sdílené složky/Relace)
- pro výpis obsahu paměti na Windows Vista je možné použít příkaz `MEM/C` (jako ve Windows 95/98), nefunguje zde ale přepínač `/P`, takže pozastavení výpisu je nutné provést takto: `MEM/C|MORE`

Známé problémy

- u Windows Vista je ve starších DOS verzích programů problém při práci s disketovou mechanikou - nefunguje `F10/Servis/Export dat` a nefunguje mazání diskety v hlavním menu `Servis/Práce s disketou/Mazání obsahu diskety` a v programu Stravné při vytváření diskety pro spořitelnu
- ve Windows Vista si DOS program stále bere veškerý volný čas procesoru, i když je neaktivní (na pozadí) - částečně to lze řešit vypnutím zobrazování času (`Servis/Nastavení parametrů`)

- u Windows Vista je rozdíl, zda se nějaký příkaz spustí z příkazového řádku, nebo z jiného DOS programu; při spuštění z DOS programu je jiná sada příkazů (starší); případné nové příkazy je nutné spouštět pomocí CMD.EXE, např. CMD/CMOVE
- pokud je ve Windows Vista spuštěný DOS program v okně a to okno se zavře klasicky křížkem, tak DOS program beze slova skončí a rozdělaná práce se ztratí; podobný problém je v případě, že zavření DOS programu si vyžádají Windows (např. při vypínání počítače nebo při restartu kvůli instalaci nějakého programu)
- ve Windows Vista někdy nejde spustit DOS program na celou obrazovku - tento problém nastává v případě, že jsou použity ovladače grafické karty dělané přímo pro Windows Vista (tyto ovladače pak již celoobrazovkový režim vůbec neznají)